

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnstvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1., 17.Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 176.

V Ljubljani, v petek 3. avgusta 1900.

Letnik XXVIII.

Moderni Herostrati.

Ko je 17. novembra 1878. v Napolju Passante z bodalom sunil proti kralju Umberto, je ta še srečno rešil življenje svoje ter rekel: »Ta človek je blazen, ne govorimo več o dogodku, ki nam ne more kaliti miru«.

Ko je 22. aprila 1897. Acciarito v svoji »blaznosti« z bodalom meril na srce kralja Umberta, je kralj zopet šaljivo rekel svojemu spremstvu: »To so male prijetnosti moje službe«. Ker v Italiji ni smrtna kazni za take »blazne« zločince, sta bila oba obsojena v dosmrtno ječo.

In vendar je vsa preiskava dokazala, da sta bila oba anarhista, učenca iz šole onega zloglasnega Mosta, ki je pisal leta 1874: »Praske prednjih straž so se pričele. Noži so nabrušeni, revolverji nabasani, puške pripravljene, bombe napolnjene«. Anarhiška dejanja so se pričela, moderni Herostrati so začeli izvrševati napovedbo Mostovo, da mora vsak knez na prestolu imeti svojega Bruta. Evo nekaj anarhiške zgodovine:

Po anarhiškem shodu v Londonu leta 1881 se je začela v Evropi in Ameriki živahna agitacija za anarhizem. »Freiheit«, ki jo je izdajal Most v Nowemjorku, je iz tistega časa najjasnejše spričevalo, kakšna surova oholost in divja krvoločnost je navdajala celo anarhiško gibanje. Dne 16. dec. 1852 (štev. 42) objavlja v tem listu »izvrševni odbor« načrt, da hočejo anarhisti eno leto izdajati manifeste na vladarje, bogataše, in ljudstvo; drugo leto hočejo podučevati svoje pristaše, kako naj uničujejo sedanjo družbo, in tretje leto se prične delovanje. Značilno je, da priporočajo anarhisti tudi rop, češ, da potrebujejo za svoje namene obilo denarja. Važnejša anarhiška dejanja, ki jih tu navajamo, nam dokazujejo, da niso bili ti pozivi le za šalo.

Dne 4. septembra 1882. je bil ometen s kloroformom Jos. Messtallinger, tvorničar za črevlje na Dunaju in oropan za več nego 1000 gld. Dne 27. septembra 1883. so poskusili anarhisti pod vodstvom Reinsdorffa z dinamitom pognati v zrak nemškega ce-

sarja in več drugih knezov o priliki, ko se je odkril spomenik Germaniji v Niederwalde.

Dne 22. oktobra 1883. je bil v Strassburgu umorjen lekarnar Lienhard in stražnik Adels smrtno ranjen. — Dne 29. oktobra 1883. je padla bomba v policijsko poslopje v Frankfurtu ob Majnu, a k sreči ni nikogar ubila. »Freiheit« se norčuje (št. 47. dne 24. nov. 1883), da so hoteli anarhisti samo poskusiti, kakšno moč ima dinamit. — Dne 21. nov. 1883. je bil bankir Heibronner napaden, Oettingen pri tem smrtno ranjen. Mih. Kumič, Kammerer in Stellmacher so bili pri tam napadu. Ti so tudi v Avstriji začeli svoje delovanje. Razširjali so »Freiheit«, zbirali novih pristašev vzlasti po delavskih društvih in s tem napravili mnogo nesreče.

Anarhiška pravda, kjer so bili obtoženi, a večinoma oproščeni tudi nekateri Ljubljancje, je v zvezi z njihovo agitacijo. Že dne 19. maja 1883 (št. 20.) pozivlje A. Marmerek (Kammerer) v »Freiheit«, naj se umore policijski komisarij Vidic, Hlubek, Blösch. — Dne 15. dec. 1883 je bil umorjen Hlubek, dne 10. jan. 1884 agent Eisert in njegova dva sinova, dne 25. jan. 1884. Ferd. Blösch ustreljen. Dne 13. jan. 1885 je bil zaboden Rumpff.

»Freiheit« je vse to zabeleževala in hvalila morivce, Stellmacherja imenuje junaka, ki se je žrtvoval na oltarju revolucije. Ko so ga obesili, je prinesla črno obrobjen članek z bogokletnim napisom: Ecce homo. O Kammererju, ki je umoril 6 odrastlih ljudi in dva otroka, je pisala: »Delaj vsak tovariš tako, kot je on« (dne 27. sept. 1884 št. 39) ko so Reinsdorffa obglavili, je pisala: Dvignimo se do višine Avgusta Reinsdorffa. Vrh tega jo veseli, da je umrl Gambetta silovite smrti. O Donnel ji je junak, ker je ubil James Careya; raduje se, da so v Lijonu anarhisti vrgli peklenski stroj v hišo nekega bogatina.

V Avstriji se je anarhizem nekoliko poskril, odkar so dne 30. jan. 1884. proti anarhistom uvedli izjemno stanje. Od tedaj je postalo središče anarhizmu Pariz za Francosko, Livorno in Mugo za Laško. Meseca

marca 1883. so bile strašne demonstracije z dinamitom in ropi v Parizu in Lijonu. »Mano negra« tajna anarhiška družba — v Andaluziji je tudi ob tistem času silovito nastopala.

Najhujše je bilo od leta 1882.—1885. Preje poznamo nihilistične napade na cesarja Aleksandra II. 1. 1869, dne 14. apr. 1879, dne 1. dec. 1879, dne 17. dec. 1880 in dne 13. marca 1881, ko je bil car ubit. Aleksander III. je prestal napad od nihilističnih dijakov dne 13. marca 1887 in na železnici v Borkah dne 29. okt. 1888, od kar je jel bolehati na obistih in je v par letih umrl. — Cesarja Viljema I. je napadel Hödel dne 11. maja 1898, Nobiling dne 2. jun. 1878. — Na virtemberskega kralja je streljal neki anarhist dne 20. okt. 1889. Predsednika francoske republike Carnota je zabodel Caserio dne 24. jan. 1894; Faurea so napadli z bombami dne 13. jun. 1897. Španskega ministerskega predsednika Canovasa so umorili dne 8. avg. 1894, Merendeza, predsednika republike San Salvador dne 7. julija 1890, grškega kralja je napadel neki Grk dne 26. febr. 1897; prav nedavno je bila napadena mlada holandska kraljica Viljemina. V živem spominu nam je še, ko je pred dvema letoma zverinski Luccheni z bodalom prebodel plemenito srce naše nepozabne cesarice Elizabete.

Če še omenjamo anarhista Vaillanta, ki je vrgel 1. 1895 bombo v francoski parlament, in Ravachola, ki je hotel razstreliti neko kavarno v Parizu, smo po večjem našli važnejša anarhiška dejanja.

Značilno je, da je mej modernimi Herostrati in Bruti največ Italijanov. Pariški »Figaro« je že pred leti trdil, da francoska policija pozna okoli 2000 anarhistov, od katerih je 500 Francozov in 1500 inozemcev. Teh tujcev pa je 45% Italijanov, 25% Švicarjev, po 20% Nemcev in Rusov, po 5% Avstrijcev in Belgijcev, ostali so Španci, Bolgari in drugih narodnostij. Gotovo pa je število večje, ker niti anarhisti ne poznajo vseh svojih »tovarišev«. Z »najslavnejšimi Herostrati« pa se more ponašati Italija. Caserio, Acciarito, Angiolillo, Luccheni in Bresci so javne prikazni italijanskih žalostnih

razmer. Šole za te zdivjane Brute pa so v Švici in zlasti v Londonu.

Ko je grozna smrt cesarice Elizabete pretresla ves omikani svet, je ravno italijanska vlada sprožila misel, naj bi države ukrenile strožje naredbe proti anarhiški nevarnosti. Zaprlji so nekaj anarhistov in sumljivih potepuhov — to je bilo vse. Ako države zapirajo meje proti živinski kugi, morda bi bilo »vredno«, da bi zaprlji tudi visoke šole za moderne Herostrate in Brute. Kaj mislite?

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. avgusta.

Ministerski predsednik Koerber pri Szellu. Ministerski predsednik plem. Koerber se poda danes zvečer ali jutri zjutraj v Ratot na Ogerskem, kjer ima ogerski min. pred. Szell svoje posvetstvo in kjer se ravno sedaj nahaja na oddihu. Kaki nameni vodi jo Koerberja v Szellovo letovišče, ni povsem jasno, gotovo pa je, da ta pohod ni samo uljudnostni čin. Po sodbi mažarskih žurnalistov se bodo jutri v Ratotu vršili važni razgovori o načinu konečne rešitve avstrijskih homatij. V tem smislu piše »N. P. Journal« mej drugim: Mažari ne morejo več čakati češko nemške sprave v Avstriji. Siger je Mažarom popolno vsejedno (!), kako se reši sedanji prepir mej avstrijskimi strankami, ali zmagajo Nemci ali Slovani, centralizem ali federalizem, naprednjaki ali »klerikalci«, zahtevajo pa, da pride do konečne rešitve. Szell bo torej postopal popolno v smislu interesov Ogerske in svoje lastne pozicije, ako bo pritiskal na svojega avstrijskega kolego, naj se čim prej odloči za nujno delo. Za njim stoji cela Ogerska, dokler bo zastopal tako politiko, nasprotno si bo pa nakopal nasprotstvo, ki postane zanj usodno. — Ni dolgo tega, ko so bili Mažari še povsem drugačnih mislij. Tedaj se je reklo, da imajo do leta 1903 oz. 1907 uravnane vse mejdržavne zadeve in se torej v Avstriji še lahko preklajajo, dokler ne bodo vsi utrujeni. Sedaj so se pa nanaglomla premislili. Bržkone slutijo v Budimpešti, da bi poravnava v Avstriji naravnim potom Ma-

LISTEK.

Sanje.

Spisal A. Čehov.

(Konec.)

Potepuh sname kapo z glave in se prekriza.

»Pošljejo naj me v izhodno Sibirijo! Tega se ne bojim.«

»Ali je tam boljše?«

»Tam je povsem nekaj drugega. Ako si v ječi, ti je tako pri duši, kot raku v loncu: vse ti je ozko, vse te tišči in ponižuje, ne veš, kako da dobiš zraka, — pravi pekcl, tak pekcl — Blagorodica naj bi nas čuvala pred tem. Razbojnik si in tam zveš, kaj se vse dogodi razbojniku, slabše ti je, nego-li psu. Ne moreš niti jesti, niti spati, niti k Bogu moliti. V prognanstvu pa se vpišem najprej v kakšno občino, kakor drugi. Da! Tam moreš dobiti zemlje zastonj kot snega, vzemi, kolikor te je volja! Dobil bodem, prijatelj, polje in vrt za zelenjavo, dobil bodem zemlje za hišo . . . Po zakonu mi morajo dati del. Tedaj bom kot drugi ljudje oral, sejal, kupil bom živine in vse, kar k

gospodarstvu spada, bučele, ovce, pse . . . sibirskega mačka, da mi miši ne pokvarijo blaga. Sezidal bodem štiri stene svoje hiše in kupil svetih slik . . . Oženil se bodem, kakor to Bog hoče.«

Potepuh mrmra in ne gleda poslušalcev, temveč nekam v stran. Če tudi so njegove misli naivne, pripoveduje jih vendar s tako toplim in pristranim glasom, da moraš vsaj nekaj verovati.

Mala usta se mu širijo na smehljaj, no celo lice, oči in nosič, vse to je otrpnilo in otopelo v blaženi slutnji daljnje sreče. Stražnika ga slušata in gledata resno in pomiljujeta ga.

»Jaz se ne bojim Sibirijske,« mrmra potepuh. »Sibirija je tudi Rusija; isti Bog, isti car tam, kot tu. Jedino sloboda je tam večja in ljudje so bogatejši. Tam je vse boljše. Tamošnje reke n. pr. so mnogo boljše, nego tukajšnje! Rib in divjačine — mnogoštevilno! Moje največje veselje, bratca, je ribolov. Rajši mi ne daj kruha, samo mi dopusti, da sedim s trnkom. Boga mi, tako je. Ribe lovim z jednostavnim trnkom, s trnkom za ščuke, nastavljam sake in mreže. Preslab sem, da bi lovil sam z mrežami, zato najamem za groš kakšnega kmeta. Moj

Bog, to je veselje! Kadar uloviš tolstega suka ali klina, ti je tako pri srcu, kot da si ugledal rodnega brata! In pomisli, prosim, da je za vsako ribo treba posebnega razuma: ker se lovi ena z živo živalico, druga z ličinko, tretja z žabo ali muho. To je vse treba znati. Sulec n. pr. ni riba, ki izbira, temveč hlastne po vsem, in naj bi bil tudi hrošč, dočim ščuka že zahteva pajka ali metulja. Največje veselje je, ako loviš sulca v brzi rečici. Deset korakov daleč od sebe vržeš trnek z metuljem ali s kakšnim hroščem tako, da rahlo plava; sam si priviš hlače, se postaviš v vodo in pustiš nit, da jo voda nese; naenkrat zgrabi sulca! A pri tem se mora paziti, da ne odnese vade. Takoj ko je zgrabil, moraš potegniti, tu ni drugače. To je uprav strašno, koliko rib sem že polovil v svojem življenji! Tako na begu, drugovi spe v šumi, a jaz ne morem spati in hajd k reki! A reke so široke, brze, obale strme, — strašno! Na obalah same prašume! Drevje je tako visoko, da se ti zvrti v glavi, pogledaš-li v vrhunec. Po tukajšnji ceni veljajo takšne smreke okrog deset rubljev.«

V morji zmedenih snovij, v morji lepih slik prošlosti in sladkih slutenj sreče

utihne usmiljenja vredni človeček, le z ustnicami giblje, kot da se pogovarja sam s seboj. Top, blažen smehljaj se ne gane z lic. Stražnika molčita. Zamislila sta se in sklonila glavi. V jesenski tišini, kadar obkroži dušo mrzla, prodirajoča megla, kadar stoji kot tamnični zid pred očmi in spričuje ljudem, da jim je volja omejena, tedaj je prijetno misliti na široke, brze reke s slobodnimi, strmimi obalami, na neprebradne šume, na neizmerne stepe.

Po lahko in mirno slika fantazija, kako človek, majhen kot točka, ob prvi zori, ko je nebo komaj zardelo, stopa ob strmi, pusti obali; stoletne, ravne smreke, ki se vrste nalik terasi ob obeh straneh reke, gledajo na slobodnega človeka in mrmrajo tužno; korenine, ogromno kamenje in bodeče grmovje mu krči pot ali on je čvrstega telesa in srčnega duha, ne boji se niti smrek, niti kamenja, a niti samote, niti jeke, ki odgovarja vsakemu njegovemu koraku.

Stražnika si slikata slike slobodnega življenja, kakoršnega nista nikdar uživala; ali se spominjata onega, kar sta nekdaž čula ali s telesom in krvjo podedovala od davno umrlih prednikov pojme o slobodnem življenju — Bog zna!

žarom ne bila ljuba, in valed tega hočejo preprečiti spravo, da se pod vladnim pritiskom dožene tako, kakor bo njim najbolj ugajalo. V tem slučaju pa delajo brzkone račun brez oštirja.

Paragraf 14 ne bo reševal sedanjih notranje-avstrijskih homatij. To je že gotova stvar. Z ozirom na zadnji govor zborničnega predsednika dr. Fuchsa, ki se je izjavil proti temu načinu uredbe parlamentarnih razmer, poroča »Gazeta Narodowa« iz najzanesljivejšega vira, da cesar ne da dovoljenja za izredne naredbe potem § 14., tičoč se rešitve jezikovnega vprašanja in spremembe poslovnega reda. Parlament bo marveč sklican tak, kakoršen je, in previdnosti in lojalnosti parlamentarnih strank je popolno na prosto dano, uravnati svoje korake v smislu vladarjevega sklepa in poskrbeti za normalne razmere v parlamentu.

Razmerje mej Rusijo in Srbijo se bo vsled zaroke kralja Aleksandra z Drago Mašin, ali bolje vsled odločnega nastopa Aleksandrovega proti Milanu in njegovim kreaturam znatno zboljšalo. Ruski car sam je prevzel mesto priče pri poroki, ki se vrši v nedeljo dopoldne, kajti naročil je že svojemu zastopniku v Belgradu, naj v njegovem imenu vrši častno službo. V kratkem bodo pomiloščeni tudi vsi ostali srbski radikali, ki se nahajajo še v ječi in ki so večinoma somišljeniki prijateljskih razmer mej Srbijo in Rusijo. Naklonjenost Rusije do sedanjih srbskih krmilarjev bo rasla od dne do dne na največjo žalost Milana in gotovih elementov na Ogerskem in tudi v Avstriji, ki vse raje vidijo, nego da je Srbija v iskrenem prijateljstvu z rusko vlado. Oficijelne kroge je sicer nekoliko potolažila izjava nove srbske vlade, da se ne spremeni zunanja srbska politika, toda prikriti ne morejo, da so skrajno nezaupni.

Napad na perzijskega šaha v Parizu smo včeraj sporočili mej brzojavkami. Napadalec je 27 do 28 letni mož. Prodril je siloma kordon stražnikov ter hotel skočiti na šahov voz. Šah ga je prijel za vrat in mu s svojim revolverjem pomeril na čelo. Veliki vezir je mej tem izvil napadalcu revolver. Stražniki so se polastili napadalca, katerega je hotelo ljudstvo raztrgati. Na policijskem komisariatu je izjavil napadalec na vprašanje, zakaj je storil napad: »To imam obračunati samo s svojo vestjo!«. Obžaloval je, da se mu napad ni posrečil. Izjavil je, naj policijski ravnatelj v Parizu takoj odstopi, ker sicer bode umorjen. V revolverju je imel pet krogelj. Dobil so pri napadalcu tudi oster nož z obročem in 2 franka. Napadalec govori francoski z južnim akcentom. Predno se je šah peljal na izprehod, je dobil iz Neaplja anonimno pismo, ki ga obvešča, da se namerava proti njemu atentat, a šah se na svarilo ni oziral. Tako poroča »Agence Havas«, druga vest pravi, da je napadalec hotel šaha zabosti z bodalom.

Povodum umora kralja Umberta piše »Köln. Volkszeitg.« mej drugim to-le: Umor italijanskega kralja zahteva nekako

nehote odgovora na vprašanje, zakaj je moral ravno Italijan postati kraljevi morivec. Narod kot tak nikakor ni odločen zato, da bi bilo v njem gnjezdo anarhizma. Vzroke temu je iskati marveč v italijanskih razmerah. Notranja politika Italije je vseskozi cerkvi sovražna. Pravice katoliške cerkve so sistematično teptali z nogami ter oropali ne samo prestol papežev vse svetne oblasti, marveč tudi samostane, školije in ustanove njih imetja. Vse to je bil zelo slab vzgled za italijansko ljudstvo. Poleg tega je pa to ljudstvo duševno in moralno do cela zapuščeno, vlada se ne briga za njega izomiko; ako pa sem ter tje poskrbi za pouk, je ta brez vsake verske podlage, da naravnost veri nasproten. One umetnosti, ki bi omogočevala pravno vzgojo tudi brez vere, dosedaj še niso iznašli. — Vrh tega pa italijanska vlada ne skrbi niti za materialni blagor naroda. Bada se kaže na vseh koncih in krajih in torej ni čudno, ako se loteva obupna nezadovoljnost vseh nižjih slojev. Nezdrave razmere na verskem, moralnem in gospodarskem polju tvorijo močvirje, v katerem se odgaja anarhizem. Umorjen. kralju se sicer ne more kaj očitati. Želel je gotovo najbolje, toda bil je brez moči. Kaj namreč pomeni v Italiji nositelj krone? Vsa moč je v rokah liberalnih politikov, ki imajo na vesti vso podivjanost italijanskih elementov in kolikor toliko vse umore, ki so jih izvršili italijanski podaniki. Grozen prizor v Monzi je potisnil dogodke v Kini nekako v ozadje, a opaziti se mora tu neka podobnost. Tu in tam so v drugi vrsti odločilni materijalni interesi. Naj bi bil ta dogodek opomin vsem velesilam, da pometo poprej pred lastnim pragom. Kake posledice bo imel umor na mejnarodno politiko, se sedaj še ne da določiti. Mladi kralj v javnosti še ni dosti nastopal in niso znani njegovi politični nazori. Gotovo pa je, da se bo njegova oseba še manj uvaževala v italijanski politiki, kakor njegovega nesrečnega očeta. Sklepati se torej sme, da ostane za sedaj še vse pri starem.

Dopisi.

Ribnica. 1. julija. Dolgo smo imeli pri nas hudo sušo. Vse je bilo uže zamrlo. Žalostno smo gledali na naše upanje, na žita, na travnike i. t. d., kajti uže zopet se nam obeta, kakor i lansko leto, slaba letina. Celo pomlad je deževalo, da bi bilo kmalu vse segnilo, in sedaj pak bi moralo vsled velike vročine vse — zgoreti. V nedeljo 29. t. m. pa se je mahoma okrog poludne začelo oblačiti, grmeti in dež se je ulil. Toda le za trenutek. Kajti naenkrat se je zopet zjasnilo, in solnce je zelo pripekalo, kakor tudi v ponedeljek dopoldne; popoldne so se pa vsled nastale sape začeli oblaki zbirati in z velikim gromom in treskom se je ulila okrog 9. ure zvečer velika ploha, ki je polagoma trajala malodane celo noč. Grmelo in treskalo je neprenehoma. Posebne nesreče ni bilo, strela je udarila le v neki kozolec v okolici sv. Gregorja, kateri ogenj se pa ni razširil. S tem je vsaj nekoliko, čeprav ne

starih jetnikov, kolibe kaznjencev, stanovanja na potu, ki te samo še bolj utrjujejo, ledene zime, bolezni, smrti tovarišev . . . Potepuh, v svesti si krivde, obrača oči, briše z rokavom čelo, orošeno z drobnimi kapljicami, in drhče, kot da je baš prišel iz tople kopeli; zdaj zopet obriše čelo z drugim rokavom in se ogleduje bojazljivo.

»V resnici, ti ne prideš tje,« pristavi tudi Ptaha.

»Kakšen pešec si ti! Poglej se sam, kost in koža. Ti bodeš umrl, brate!«

»To se razume, umrl bode! Kako bi on tudi izdržal!« reče Nikondar. »Tako ga bodo poslali v bolnico! — — — To je gotovo.«

Potepuh gleda z grozo na stroga, brezstrastna lica svojih tovarišev, ki mu prorokujeta nesrečo, in se brzo prekriža, a da kape niti prijel ni. Trese se po celem telesu, stresa z glavo in se prevrača kot pohojeni črv . . .

»Čas je, da gremo dalje,« reče Nikondar vstajaje, »odpočili smo se.«

Hip kasneje so korakali popotniki po blatni cesti. Potepuh se je še bolj zgrbil in potisnil roke še globlje v rokava. Ptaha molči.

mного ustreženo ubogim »Suhokranjem«, ki niso imeli nikake pitne vode v obližju. Pa tudi naša precej kraška tla so že zelo potrebovala dežja. Letina pri nas ne bode dosti prida, kakor uže precej let ne; temu je gotovo krivo tako izpremenljivo vreme. Krompirja bo zelo malo, tudi žita so slaba, koruza je primeroma najboljša. Tudi ta »previdna« Mica, po »Narodu« rečeno, se je vrnila s svojega rimskega romanja in s tem bodi »Narod« potolažen.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. avgusta.

Slomščekove slavnosti na Ponikvi se udeležijo iz Ljubljane razne deputacije. Kolikor nam je doslej znano, zastopali bodo ljubljanski stolni kapitelj pred gg. kanoniki A. Kalan, Kajdiž in Sajovic; izmej drž. poslancev so prijavili svoj prihod gg. Povše, Pfeifer in Pogačnik; kat. družbo za Kranjsko bode zastopal dr. I. Janežič. Slavnosti se udeležijo tudi slovensko izobraževalno in zabavno društvo »Naprej« v Gradcu.

»Narodova« kloaka! Sedaj zopet »Narod« bobna v boj zoper škofa zaradi — učiteljskih duhovnih vaj. Najboljši odgovor tem »kulturonoscem« damo, če iz njihove kloake nekaj vzgledov pokažemo — brez komentara. »Naš dobri Anton Bonaventura« je mož »izvanredne kratkovidnosti«. Njegovo vabilo je »majhna flikica«. Pastirski list je »bič«. On »hujska«. Katoliško ljudstvo je »nerazsodna množica«, »fanatika«. Škof hoče učitelje »zapreti«, da se »ožeh-tajo«. Duhovne vaje so »zapeljavanje k hribovščini in sebičnosti« in »razdraha«. Duhovne vaje so »posmeh avstrijskemu učitelstvu«. — Šentviški žirovnik prav po liberalnem programu blati Marijino družbo v »Narodu«. Ta je seveda »zaveden učitelj«. — Duhovni kmetom »mošnjiček praznijor«. — Liberalni učitelji, ki se tako boje »žehte« duhovnih vaj, žlampajo iz »Narodove« kloake. To jim bolj ugaja. Oni pa, ki imajo bolj zdrav ukus, se ne bodo dali premetiti.

»Narodova« hudobnost. Kar je predvčerajšnjim »Narod« pisal o jezuitih, da so baje učili umor kraljev, je tako debela laž, da zasluži vsak, kdor jo verjame, javno priznanje kot lahkoversna prismoda. To laž je bil že »Učiteljski Tovariš« pred 4 leti zvečil, pa se je oglasil dr. Aleš Ušeničnik dne 17. dec. l. 1896 v »Slovincu« in je točko za točko teh lažij pobil, tako, da se je »Učit. Tovariš« skril, kakor poparjena miš. To dobro vedo pri »Narodu«, in sedaj prihajajo z ravno tistimi lažmi zopet, češ, da so duhovniki naučili anarhiste kralje moriti! Dr. Aleš Ušeničnik je že l. 1896 pozval vse liberalce, naj to dokažejo, in ker niso mogli, je »Uč. Tovariš« javno dal naslov »nevednež in plagiator«. Ta naslov gre sedaj »Narodu«, in onim liberalnim profesorjem, ki podpirajo to »Narodovo« hudobnost.

Osebnosti. G. Ant. Meznarič je včeraj v cerkvi č.č. šolskih sester v Mariboru obhajal zlato sv. mašo. — Župnijo v Vitanju je dobil č. g. Al. Arzenšek, dosedaj župnik v Trbonjah ob Dravi. — V Barkovljah je umrla posestnica Mar. Martelanc, vdova po pokojnem narodnem buditelju Andreju Martelancu. Doživela je 74 leto. — Izprašani učiteljski kandidat g. Alojzij Bučar je imenovan začasnim učiteljem na ljudski šoli pri sv. Lovrencu na Dravskem polju. — V Ljubljani je umrla gdč. Ivana Cidrich, učiteljica v Mariboru. — Umirovljen je A. Bezek, učitelj v Sostrem.

Toča. Iz Sorice se nam piše: Po hudi vročini se je pridrvila 30. julija z Goriškega k nam strašna nevihta s točo. Povsod je napravila nekaj škode, zlasti pa v vaseh Porezen in Davča. Nekaterim posestnikom je zbila vse prav do prsti. Ker je tu le en sam pridelek, je udarec tem hujši. Uničen je živež, še semena za prihodnjo setev marsikateri ne bodo pridelali. Toča je bila debela kot orehi, po nekod kakor kokošja jajca. Tudi na strehah je napravila veliko škodo.

Toča, ogenj, čebele. Z Janč se nam piše: V ponedeljek popoldne začeli so se kopiciti oblaki od Krina sem in kmalu je

rosil dež, katerega smo že tako težko pričakovali. Kar naenkrat pa potegne sever in mesto dežja usuje se iz temnih oblakov tako gosta toča, da je bilo naenkrat vse belo, ne samo pod kapom, ampak tudi po košeninah in njivah. Po razorih je ležala še drugi dan. Žito, katero so začeli najbolj še le ta teden žeti, oklestila je za dobro setev. Ajdo je popolnoma stolkla, da bomo morali sejati drugo. Izdatno škodo je napravila tudi na zelju, pesi, fižolu in prosu. Najbolj prizadeti so posestniki vrh Janškega hriba. Isti dan treščilo je tudi v Završkovu hišo v Gabrski vasi. Bilo je naenkrat vse v plamenu. Ljudje so sicer prihiteli, toda ognja niso mogli popolnoma udušiti in pogorelo je revežu vse: hiša, gospodarsko poslopje in vse gospodarsko orodje. Najhuje je pa to, ker mu je zgorela tudi vsa klaja in žito v kozolcu. V veliki nevarnosti je bila cela vas in težko, da bi jo bili ljudje obvarovali, ko bi nasprotni veter ne bil otrinkov proč odnašal. — Zdaj pa še nekaj za čebelarje. Bral sem v nekem listu, da se z mesecem julijem začne za čebele paši dnevi. No, to pa za tukajšnji kraj ne velja, kajti ravno ta mesec, od sv. Petra in Pavla pa do sv. Jakoba, je tu za čebele najboljša paša. Cveté namreč kostanj, ki ponuja nič manj medu, kakor ajda. Letos je bila kostanjeva paša posebno dobra. Že mnogo let niso bile čebele po ajdovi paši tako težke, kakor so letos po kostanjevi. Svetoval bi vsem čebelarjem, kateri so v obližju Janških hribov, naj bi vozili čebele semkaj na kostanjevo pašo. Seveda ni potrebno, da bi jih vozili ravno na hribe, enako dobro je, ako jih pripeljejo v podnožje, n. pr. v Resnico, v Gostinco ali kam drugam. Torej čebelarji, pripeljite drugo leto svoje čebelice semkaj v kostanjevo pašo, žal vam gotovo ne bode.

Toča. Z Bučke se nam piše: Torej je bil osodepoln dan za Bučko in za njeno bližnjo okolico. Okolu treh popoldne so se pripodili nagloma od severovzhodne strani sivi oblaki, in skoro potem se je usula po tukajšnjem rodovitnem, plodonosnem kraju suha, gosta, kakor orehi debela toča. Streljanje ni prav nič pomagalo. Brezobzirno je sekala in klestila tudi v najožji bližini gromčih vremenskih topičev vsevpred. Morda je razorožila tega nasprotnika s svojo presenetljivo naglico. Saj je padala takorekoč z jasne neba. Spomladina je vsa poklesčena. Največ škode je pa v vinogradih-zemljakih, in po sadnih vrtilih. Sadno drevje se je letos kar šibilo pod težo jabolk, hrušk in češpelj. Lepe denarce bi bili dobili gospodarji letos za sadje, in marsikdo je bil že gotov z računom, katere potrebe bo pokril z izkupilom za sadje. In zdaj? Vse nade so uničene, vsi računi prekrižani. Glavni vir dohodkov je usahnil. Grozdje po zemljakih je odbito in razmetano po tleh. Mnogo so trpeli tudi novi trtni nasadi po prizadetih legah. Zbito sadje pobirajo, da ga bodo kuhali svinjam. Nabrali so ga po cele košice. Močnejše veje štrle osmukane in razprskane kvišku, pod drevjem pa grabijo debele plasti natolčenega perja in vejičja za nastilo. Kar je ostalo sadja še na drevju, celi svoje vsekane rane v pekočem solncu. Tolažimo se z upanjem boljše sadne trgatve — v prihodnje; za to leto smo gotovi ž njo. Pričakujemo tudi, da se bo ozirala na to nezgodo davčna oblast ter jo primerno vpoštevala.

Nezgoda. S Pilštanja na Štajerskem se nam poroča: Letošnjo spomlad in začetkom leta imeli smo pri nas silne nalive vsled vednega deževja. Polja in vinogradi so vsled tega veliko trpeli. Začetkom julija zaprlo se je naenkrat nebo in tri tedne ni bilo rose na sprano in zevajočo zemljo. Svet je pri nas večinoma kamenit, zato je bila zadnja suša tem občutljivejša. Vsakdo je želel že dežja, a vsak z nekim strahom, ker po suši rado priropoče. In tako se je zgodilo tudi pri nas. V torek 31. julija začeli so se že okolu poldneva zbirati proti severu svetli oblaki, ki so postajali zmiraj temnejši, nevarnejši. V enomer je gromelo in bliskalo in prihajalo bližje. Hrupelo je v megli, kakor deset »lukamatij«. Ljudje so molili in se tresli. Okoli 2. ure pridrvijo oblaki čez Prevorje, Gubno v Lesično in na Pilštanj. Toča se je usula, da je bilo vse belo, dobro, da ni bila zelo debela. Imamo pa vendar veliko škodo, še posebej, ker ljudje v hribovih niso še pšenice poželi. Največja ne-

sreča pa je zadela pridnega in krščanskega gospodarja Mihaela Mačka, p. d. Podvetrničkega, ki je ob enem podžupan trške občine Pilštanj. Strela je udarila v hlev in mahoma zažgala. Gospodar je hitro odvezal živino in jo z velikim trudom spravil iz hleva. Ogenj se je naglo razširil, ker je bilo vse polno snopja in do 500 stotov sene. Zgorel je še drugi poln kozolec, novi svinjski hlev in obe hiši. V eni je stanoval kot vžitkar vrl, že 30 let pri župni cerkvi na Pilštanju cerkveni ključar Jožef Ferlič. Škoda je ogromna, gotovo do 3000 gld., ker zgorelo je vseh pet poslopij popolnoma. Zavarovan je bil posestnik samo za 500 gld. Prišli so iz Kozjega gasilci, ki so hrabro gasili. Škoda je, da so bili prepozno obveščeni, ko so že vsa poslopja gorela in ni bilo mogoče drugzga rešiti, nego toliko, da v sobe ni prigrlo. Sreča v nesreči je bila, da se je zgodilo po dnevu in da ni nobeno človeško življenje uničeno.

Strela. Od sv. Gregorja, dne 31. t. m.: Včeraj na noč smo dobili toliko zaželeni in potrebni dež. Žal, da si je ob enem tudi strela zbrala svojo žrtev. Okoli polnoči tresčilo je v velik vezan kozolec župana Matija Oblaka. Zgorelo je tudi mnogo sene in koleselj, drugo vozovje so pravočasno umaknili. Dežu in neutrudljivim sosedom se imamo zahvaliti, da ni šla vsa vas, kamor je sapa zaganjala cele valove isker. Na pomoč so nam prišli vrli Sinovčanje z dvema ročnima brizgalnicama in potem, ko se je zgrudilo poslopje na tla, tudi načelnik sodražkega gasilnega društva z obilnim moštvom. Vsem srčna zahvala in zaslužena pohvala! — Kozolec in seno sta bila nekaj zavarovana.

Toča na Belokranjskem. Poroča se nam: Veliko škode je naredila v torek popoldne okrog 5. ure toča po Belokranjskem. Jako hudo, kar suha, je padala po metliški in podzemeljski fari. Grabrovske vinograde in one na Veselici poleg Metlike je za letos skoro uničila. Streljanje proti toči se to pot ni torej nič prav obneslo, — četudi nekateri to napravo precej hvalijo. — Tu so začeli streljati pravočasno in tudi precej močno. V podzemeljski fari so najhujše prizadete vasi Dobravice, Geršice in Gradac.

Vojaške vaje. V sredo ponoči se je 2. bosanski pešpolk s posebnim vlakom iz Gradca odpeljal na Rakek k vojaškim vajam.

Pozor na agente! Po raznih krajih Kranjske usiljujejo agentje za žganje razne esence. Pri naročilih se pa dogajajo razne sleparije. Ako kdo naroči 1, 2 ali 3 litre, mora podpisati naročilni list, na katerem pa agent ne označi količine naročenega blaga, in dotični naročnik dobi mesto naročenih par litrov kar toliko sodov esenca. Ko se pa ogoljufani naročnik brani prevzeti nenaročeno blago, ga sleparska tvrdka prisili k temu potom tožbe. Preveč zaupni ljudje imajo torej vsled tega ogromno nepotrebnih stroškov in sitnostij. Pri naročevanju esenc naj tedaj vsakdo pazi, da dobi v roke naročilni list, na katerem bo natančno označena naročena količina.

S sv. Višarij se nam poroča: Pretečeni teden je bilo do petka popoldne tu najlepše vreme; zato je prišlo vsak dan, zlasti pa v torek, na sv. Ane praznik, lepo število romarjev. Ta dan je tudi maševalo na sv. Višarjah devet duhovnikov. Sedaj, ko so se povsod začele počitnice, je videti tu vsak dan več ali manj turistov iz bližnjih in daljnih krajev, Slovencev, Čehov in Nemcev. Vsak je očaran nad velikanskim in prekrasnim razgledom, ki ga ima s te gore. Gotovo se nihče ne kesa, da se je potrudil na sv. Višarje, tudi tisti ne, ki je naletel na grozno nevihto; saj tacih naravnih pojavov, groznih in ob enem res veličastnih, ne vidiš in ne slišiš povsod. Ravno sedaj, ko to pišem, se bliska in treska pa grmi, da je strašno. Kakor ognjene kače švigajo bliski po črnotemnem nebesu. Nevihta tu navadno ne traja dolgo. In mnogokrat, — kar je posebno čudno, — se bliska in treska, grmi in dežuje po srednjih gorah, ko tu solnce sije in še kaplje dežja ne pade. Po nevihti se obzorje navadno kmalo sčisti in razgled je še enkrat tako lep kakor poprej. Zatorej je nevihta navadno ugodno znamenje, da bode imel romar, hribolazec krasen čist razgled. — Radi obilnih naravnih posebnostij in krasot se pa tudi domačin kakor tudi tuji vedno

bolj zanimajo za sv. Višarje in prihajajo sem od leta do leta v obilnejšem številu. Le žal, da pridejo gori tudi ljudje, kateri se skrajno izvijajoče in škandalozno vedejo. Tako je bilo zadnjo nedeljo tu nekaj Nemcev in Nemk, ki so prišli očitno vsled tega gori, da tu pokažejo svojo visoko (!) omiko. Opetovano so namreč vpili pod župniščem tisti edino zveličavni »heil«, ki je po mnenju zagrizenih Nemcev najzanesljivejše znamenje nemškega rodoljubja. Brez dvoma so hoteli s tem izzivati tukajšnje slovenske duhovnike. — Pa to še ni bilo vse. Nekaj teh olikancev se je celo naravnost bogoskrunsko izrazilo o tukajšnjem Marijinem svetišču. Pero se ustavlja zapisati ostudne besede, ki so prišle iz umazanih ust nesramnežev. Žal, da niso znana imena dotičnih surovežev, ker sicer bi prišli pred sodišče. — Pozneje smo zvedeli, da so bili ti hajlovci železniški uradniki, službojoči na slovenskih tleh.

Vipavsko štirirazredno ljudsko šolo je v minolem letu, kakor razvidno iz tiskanega poročila, obiskavalo 268 otrok, 139 dečkov in 129 deklic. Za višji razred je sposobnih 183, v srednje šole sprejetih 5.

Spremembe pri minoritih. Č. g. o. Karol Belšak pride iz Ptuja za gvardijana na Dunaj; na novo nameščen je č. o. Peter Žirovnik z Dunaja za kaplana v Ptuj.

Ljubljanske novice. Z rešilnim vozom so včeraj peljali v bolnico Franc Lamoveca, ki služi pri Josipini Treo. Včeraj je z dvema konjema peljal voz opeke po Tržaški cesti. Lamovec je hotel popraviti odpeto »štrango«, a konja sta nakrat potegnili in Lamovcu je šlo kolo preko desne noge ter mu zdrobilo kosti. — Ne z goda. Mesarski vajenec Jančar Jože pri Jos. Kozaku je včeraj deval vola iz kože. Pri tem opraviu je fantu odletel nož ter se je tako močno vrezal v desno roko, da je moral v bolnico. — Dva kolesarja Fr. Udišek in Al. Korzika zadela sta skupaj na vogalu Rožnih in Florijanskih ulic. Padla sta raz koles in Udišek se je kolo močno poškodovalo. Udišek je dobil tudi telesne poškodbe. — Na državnem kolodvoru je včeraj sprevodnik Fr. Sever pri prevažanju vozov vrtkoval kol v kolesa. Pri vrtkanju je padel ter mu je šlo kolo čez nogo ter mu jo je zmečkalo. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v bolnico. — Izgubil je Iv. Mayer zlat gumb vreden 20 K. — Tatico pri urarju Webu so danes oddali na Žabjak. Marija Novak je služila pri Webu ter je ondi pokradla mnogo obleke. — Pri zgradbi justične palače je padla kaznjencu Josipu Loitsch traverza na nogo in mu jo je tako težko poškodovala, da so kaznjenca oddali v bolnico. — I. C. Praunseis, trgovec z jestvinami na Mestnem trgu, je danes zaprl svojo prodajalnico.

Štajerske novice. Celi breški vinorejski okraj je zadela 30. julija grozna nesreča. Toča je uničila vinograde. — Pogorel je Saboredov mlin na Vesi v dravski dolini. — Nova trtna bolezen se prikazuje po Štajarskem. Na jagodah se kažejo črne maroge ali velike pike, kakor po toči, in na vsem trsu se vidi, da hira. Opazuje se ta bolezen baje samo na trsih, ki so prišli iz tistega dela Dolenjske, ki meji z Bizeljskim. — Pilštanskemu podžupanu M. Mačku v Lesični je pogorel kozolec, svinjski hlev in dve hiši. Strela je udarila v hlev. — V Grajeni pri Ptuj je pred kratkim strela udarila v hišo posestnice Ribič v trenutku, ko je v hlevu molzla. Kravo je strela ubila, posestnici se pa ni nič hudega zgodilo. — Slomškova slavnost na Grajeni pri Ptuj bode dne 2. septembra. — Hiša Gregoričeva je že zopet postavljena.

Strašno zločinstvo se je zgodilo v Ptuj. Napis »Bismarckgasse« je pomazan z neko dišečo stvarjo. Menda ga je kak Nemec pomazal, da sedaj lahko nemško časopisje psuje Slovence.

Šoštanjka graščina pred sodiščem. Na Dunaju se je 1. avgusta vršila pred dunajskim sodiščem obravnava proti zasebnemu uradniku Ig. Hannu in Ernestini Fritz pl. Friedenlieb iz Gradca obtožena, da sta goljufala pri nakupu šoštanske graščine. Svoj čas smo o stvari poročali. Oba obdolženca sta bila — oproščena.

Božji rop. V noči od dne 25. na 26. julija je neznan tat ulomil v tabernakelj v cerkvi sv. Križa tik Slatine. Ropar je zlomil

dva svečnika na altarju, raztresel v tabernaklju sv. hostije, vzel obhajilni kelih, na moštranci pa je odtrgal srebrn križec. Biskup Strossmayer je za nov kelih daroval 200 kron, pa tudi drugi blagi dobrotniki so darovali znatne svote.

Kaznovana ošabnost. Nemško-nacionalna dijaka v Gradcu G. Kodella in L. Bast iz Laškega trga sta bila nedavno obsojena, ker sta zasramovala slovanske visokošolce. Kodella je dobil 6 tednov zapora, Bast pa 200 kron globe.

Romarski vlak na sv. Višarje priredi dne 15. t. m. Jožef Kristanec iz Srednje vasi, pošta Šenčur pri Kranju. Odhod iz Kranja ob 12. uri, prihod v Trbiž ob 3. uri 35 minut popoldne. Vožnja stane za osebo 2 K 40 h. Kdor se želi romanja udeležiti, naj si do 11. t. m. priskrbi vožnji listek.

Isterski deželni zbor je včeraj moral slišati interpelacijo dr. Scampicchia radi zaplembe »Piccola«, ki je priobčil zaplenjeno brzojavko tržaških laških poslancev italijanski kraljevi rodovini. Nekoliko so se navzočim 17 laškim poslancem zjasnili obrazi, ko so začeli brzojavno zahvalo laškega generalnega konzula za sožalja. Dr. Canciani je utemeljeval predlog, naj se pri sklepanju trgovske pogodbe ne obnovi sedanja vinska klavzula. Depangher je pozivljaval vlado, naj zakonitim potom skrbi za varstvo ribičev.

Zaplenjena brzojavka. Sožalna brzojavka, katero so tržaški laški poslanci hoteli poslati kraljevski hiši italijanski, je bila zaplenjena. Na brzojavki je bil podpisan drž. posl. Angeli, ki je izvoljen po ogromni večini od državnih uradnikov. Gg. Combou, Angeli, Hortis in Mauroner se bodo sedaj ponašali z mučeništvom radi svoje ljubezni do Italije.

Nova vojna ladja. Dne 9. septemb. bodo v Trstu slovesno krstili in v morje spustili novo avstrijsko vojno ladjo »Habsburg«. Slovesnosti se bode udeležil nadvojvoda Friderik.

Nov denarni zavod v Istri. V Krku so ustanovili »Osrednji kreditni zavod za okraj lošinski«, zadrugo z neomejenim poroštvo. Pravila zadruge so že vpisane v združni register okrožnega sodišča v Rovinju.

Gorica in umor v Monzi. Tudi gorški magistrat je poleg mnogih gorških laških društev brzojavno izrekel v Italijo svoje sožalje. Po Gorici je videti precej črnih zastav. Ob uri pogreba laškega kralja gorele bodo po Gorici črne odete svetilke. Gorški laški list »Il Friuli Orientale« prinaša vse vesti o umorjenem kralju črno obrobljene. Razstava v Gorici, ki bi morala biti dne 5. t. m. otvorjena, je radi »žalovanja« za teden dni odložena.

Agentje za Ameriko lové po vseh koncih in krajih naše ljudi, kakor pajki muhe. In večinoma so ti agentje brezvestni ljudje, ki uprav oderuško poučujejo nevedne izselnike, kako morejo »brez posa« čez morje v Ameriko. Zato se vedno dogaja, da redarji in orožniki odvajajo mlade ubežnike v zapore. Tako smo zopet dobili z Gorenjskega v zmaličeni slovenščini tiskan listič, ki ga tak denarja lačen laški agent trosi mej ljudi. Na tem lističu opisuje pota in steze, po katerih je mogoče brez potnega lista s Kranjskega utihotapiti se na Laško. Ali naša politična oblastva res ne marajo ali nočejo stopiti na rep laškemu lisjaku?

Tramvaj povozil je v Celovcu včeraj nekega Janeza Kulnika.

Zahvali. Poročali smo, da je strela udarila v hlev posestnika v Gozdu pri Davči. Pogorelec se tem potom zahvaljuje sosedom, ki so se ga usmili s podporami, kakor tudi vsem dobrotnikom v Sorici, Leskovici, Novakih, Cerknem in Rudnem. — Dalje se zahvaljuje Matej Oblak, župan in posestnik na Grabnu pri sv. Gregoriju, požrtvovalnim ognjegascem iz Sodražice, ki so v noči dne 30. julija tako neustrašeno gasili in preprečili še večjo nesrečo.

C. kr. trgovinsko ministerstvo naznanja trgovski in obrtniški zbornici: Neka domača tvrdka je v korespondenci z nekim c. in kr. konzulatom dopis naslovila na osebo uradnega vodje in ne na urad sam. Opozarja se, da se vsled adresiranja na osebo uradnega voditelja namesto na urad sam izgubi ne samo mnogo časa, ampak lahko tudi korespondenca sama.

Rumunska vlada je za turske provenijence, navedene v posebnem trgovski in obrtniški zbornici poslanem izkazu, uvedla izdatno zvišane carinske postavke. Ako se dotični predmeti vpeljejo iz drugih držav, kakor iz Turčije v Rumunsko, zadene jih tudi zvišana carina, ako uvoznik ni dokazal, da predmeti ne prihajajo iz Turčije. V to svrhu morajo uvozniki rumunskemu vstopnemu carinskemu uradu predložiti spričevalo izvira. Natančnejši predpisi in izkaz o dotičnih predmetih so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Samomor zdravnikove žene. V Trstu se je gospa Amalija Fano, soproga ondotnega zdravnika, usmrtila s tem, da se je z zdravniško lanceto ranila v prsi in v vrat. V pol ure je nesrečnica umrla. V smrt je šla radi neozdravljive bolezni.

Reformo pri odpošiljavi časopisov pripravljajo na Ogerskem. Glavne točke reforme so: časopisi se pošiljajo brez naslova, a vsaka pošta ima seznam naročnikov, katerim potem pošta dostavlja list. Zato ni treba upravnistvom pisati naslovov, ampak kar primerno število listov pošljejo na dotično pošto. Ali ni to zvitost vlade, dobiti v roke naročnike opozicijskih časopisov?

Mestna posredovalnica za delo in službo. Od 21. do 28. julija je dela iskalo 14 moških delavcev in 39 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno 13 moškim delavcem in 45 ženskim delavkam; 34 delavcem je bilo 62 odprtih mest nakazanih in v 43 slučajih se je delo vsprejelo in sicer pri 7 moških delavcih in 36 ženskih delavkah. Od 4. januarja do 28. julija je došlo 1932 prošenj za delo in 1718 deloponudb; 2999 delavcem je bilo 1909 odprtih mest nakazanih in v 1130 slučajih se je delo vsprejelo. Delo ali službe dobe takoj 4 trgovski hlapci, 3 hišni hlapci, 7 konjskih hlapcev, 6 gostilniških kuharic, 1 kuharica k orožnikom, 4 navadne kuharice, 2 natakariči na račun, 1 sobarica, 5 deklic za vsako delo, 10 deklic k otrokom, 3 kuhinjske deklice, 9 dekel za kmetška dela, 1 postrežkinja, 1 učenka za šiviljo. Več abiturijentov želi čez počitnice kot pisarji ali domači učitelji vstopiti.

Meteor. mesečni pregled. Minuli mesec julij bil je suh in vroč. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celz. stopnjah: ob 7. zjutraj 16.8°, ob 2. popoldne 26.6°, ob 9. zvečer 20.2°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 21.2°, za 1.5° nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dajo 735.6 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 0.4 mm pod normalom. — Mokrih dni bilo je 10, padavina znaša vsega skupaj 105.2 mm. — Izmed vetrov sta prevladovala jug in jugovzhod.

Anarhiški atentat. Princ in princezinja Apalinov sta te dni na potu iz Kijeva sedela v železniškem kupeju nasproti velikemu ruskemu dostojanstveniku. Poleg tega gospoda je sedel drug mlajši človek. Le-ta je blizu Rige stopil k oknu ter se pri tem zadel ob svojega sosedo tako, da je dostojanstvenik zavpil. Mladi človek se je opravičeval, da je morala v njegovi obleki biti kaka igla ter je na prihodnji postaji izstopil, dočim je dostojanstvenik zaspal. Na postaji Novka so ga hoteli zbuditi, a bil je — mrt. Poklicani zdravnik je zasledil na roki mrtvečevi malo obojeno začrnelo rano. Stari gospod je kakor politična oseba postal žrtev anarhiškega atentata.

Društva.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) so od 16. do 31. julija t. l. poslali prispevkov p. n. gospoda in društva: Ženska podružnica v Cerknici 66 K, podružnica na Brdu 4 K, šentjakobsko-trnovska moška podružnica letnine 80 K in Ciril-Metodovega daru 109 K 60 h, ženska podružnica v Kranju 133 K, moška podružnica v Kranju 122 K, žup. Mat. Preželj v Mavčičah 6 K, hranilno in posojilno društvo v Nabrežini 10 K, podružnica v Bolcu 58 K, podružnica za Vuhred in Marenberg 10 K, podružnica šentpeterska na Krasu 69 K 90 h, na novi maši č. g. A. Merkuna na Igu zložili njega slavilci 22 K 52 h, ženska podružnica frančiškansko-šenklavska 100 K, kapl. K. Presker v Pišecah zbirko 4 K, ženska podružnica v Logatcu 58 K, ženska podružnica za Il. Bistrico in okolico 50 K, podružnica na Ziljski Bistrici (Kor.) 49 K 10 h, Franica Purič iz

Repniča pri Sežani 2 K, Alb. Štrukelj v Tolminu zbirko 7 K, upravnistvo »Slov. Narod« zbirko 33 K 80 h. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

(Čitalnica v Rajhenburgu) priredi v nedeljo, 5. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne pri gospej Unšuldovi malo besedo po sledečem vspredu: 1. V duhu na Penikvi (t. j. govor o A. M. Slomšku), 2. dražba društvenih časopisov, 3. petie in prosta zabava. Vstopnina prostovoljna. Gostje dobro došli! Odbor.

(Mestna hranilnica ljubljanska). Meseca julija t. l. ušlo je v mestno hranilnico ljubljansko 775 strank 470.133.28 kron, 798 strank pa dvignilo 612.802.06 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Italijanski kralj umorjen.

Dunaj, 3. avgusta. Povodom smrti italijanskega kralja Umberta je določeno štiritedensko dvorno žalovanje, počenši s 5. avgustom.

Řil, 3. avgusta. Nadvojvoda Rainer je včeraj opoldne odpotoval v Rim, da zastopa avstrijskega cesarja pri pogrebu Umbertovem.

Milan, 3. avgusta. Kraljev pogreb bode baje že v nedeljo v Rimu. Vsa kraljeva rodbina bode spremljevala truplo v Rim. Mestni zastop je v današnji seji dovolil 100.000 lir za invalidni zaklad. Socijalni demokratje so bili odsotni. — Danes bode Visconti-Venosta odprl Umbertovo oporoko.

Rim, 3. avgusta. V ponedeljek je sklicana zbornica. Predsednik zbornice bode oficijelno naznanil kraljevo smrt, na to se bode zbornica posvetovala o sožalni izjavi. Potem se seja zaključi ter se skliče še le na kraljevo povelje, da kralj priseže na ustavo. Zasedanje bode s tem končano in otvorjeno novo zasedanje s kraljevim prestolnim govorom. — Mascagni bode ob pogrebu vodil petje.

Monza, 3. avgusta. Kralj Viktor Emanuel je s posebnim dekretom potrdil v uradu sedanje ministerstvo. Vsi ministri razun vojnega, ki je ostal v Rimu, so v Monzi in so položili prisego v kraljeve roke. — Morileca Brescija so sinoči odvedli v Milan. Kraljica vdova je naročila, naj se pred 10. avgustom njene mobilije prepeljejo iz Kvirinala v kraljevo palačo v Turinu, kjer bo stanovala.

Rim, 3. avg. „Italie“ poroča, da je policija zasledila važne tajnosti: gre namreč za velikansko zaroto. Umor Humbertov je bil začetek. Jednaka grozodejstva so nameravana po celi Evropi. Bresci je v nedeljo mej mašo prišel v dvorno kapelo z namenom, da ustrelil kralja Umberta že pri dohodu.

Ponikva, 3. avgusta. Društva se še vedno oglašajo. Slavnost Slomškova obeta biti pravi slovenski tabor.

Praga, 3. avgusta. Vsa sodišča na Češkem so dobila ponovni nalog, da morajo s sodišči na Moravskem nemški občevati.

Praga, 3. avgusta. Neki orožniški postajevodja je bil obsojen v tridnevni zapor, ker je pri zaslišanju govoril češki in ne nemški. Izšel je ponovljeni ukaz iz leta 1867, po katerem mora vsak orožnik, ki zna nemški, pri sodnijskem zaslišanju govoriti nemški, in to tudi, ako se sodnik nemščine ne poslužuje. Pri javnih sodnijskih obravnavah sme

orožnik govoriti jezik, ki se rabi pri obravnavi.

Belgrad, 3. avg. Občinski svet je dovolil 40.000 frankov za dar kraljevi nevesti in 100.000 frankov za okrašenje mesta. Po poroki bodeta kralj in kraljica potovala po vsej Srbiji.

Belgrad, 3. avgusta. Vest o napadu na kralja Aleksandra se v uradnih krogih dementuje.

Milan, 3. avgusta. Vest o demisiji ministerstva je v toliko resnična, da bodo ministri podali demisijo, ko bode kralj prisegel, da ima potem kralj proste roke. Tudi Depretis je demisijoniral po smrti Viktorja Emanuela.

Terano, 3. avgusta. Župnik in cerkovnik sta zastrupljena s cerkvenim vinom.

Milan, 3. avgusta. Iz Rima se poroča, da je nekdo streljal na kneza Baldisero Odeschalchija v Marinelli. Knez je težko ranjen. Odeschalchijeva družina je ena prvih v Italiji. — Napad na kralja je bil že preje nameravan. V nedeljo jutraj že so kralja zasledovali, ko je šel k maši v domači kapeli. Anarhist Quintovalle je bil določen, da umori kraljico Margerito. Iz Amerike so dobili pisma, ki vprašujejo, ali je kralj že mrtev.

Pariz, 3. avgusta. Človeka, ki je napadel perzijskega šaha, imajo pod ključem. Na vsa vprašanja odgovarja zaničljivo ter obžaluje, da se mu napad ni posrečil. Ta napad je v zvezi z umorom italijanskega kralja.

Pariz, 3. avgusta. Poizvedovanja o identiteti napadalca na perzijskega šaha so dosedaj brezuspešna. Iz izpovedi priče se pa da sklepati, da je imel aretovani napadnik pomagače. Drž. pravdnštvo je prepričano, da obstoji velika zarota proti vladarjem. Včerajšnji napad je v zvezi z napadom v Monzi. — „Petit Parisien“ naznanja, da je glasom pisma, ki naznanja šahu napad, na shodu v Neapolu bil designiran za napadovalca Brescijev prijatelj.

Vojska na Kitajskem.

O dogodkih v Pekinu poroča sedaj iz Tientsina sicer dobro poučeni korespondenčni urad Laffan mej drugim to-le: Ko se je ponesrečil Seymourjev osvobodilni poskus, je Tsung-li Yamen formalno pretrgal vsako zvezo s poslaniki in 20. junija je bila vojska že napovedana.

Poleg nemškega poslanika barona Ket telerja je bil umorjen pred cesarsko gimnazijo profesor Francis Fames. Po 26 dnevnem ljutem boju je prišlo slednjič do premirja. Mej umorjenimi in pozneje umrlimi se nahaja 10 Nemcev, 10 Japoncev, 11 Francozov, 4 Rusi, 4 Avstrijci, 7 Amerikanov, 7 Italijanov in 9 kitajskih kristijanov. Skupno z ranjenci iznaša izguba mej tujci 98 mož. Na kitajski strani je padlo najmanj 2000 mož. Ostali poslaniki in tujci še žive.

Newjork, 3. avg. „Herald“ objavlja brzojavko iz Tientsina, glasom katere je bila premagana japonska avantgarda. Izgubila je 150 mož. Rusi so zasedli trdnjavo 10 milj od Tientsina in prepodili 10.000 Kitajcev.

London, 3. avg. „Times“ poroča iz Pekina 21. julija: Boj je ponehal 18. julija. Kitajskim četam pod vodstvom Yunglu in Tung - Tušiang je

pošlo streljivo. Cesarske čete so šele nasproti mejnarodni armadi.

Bruselj, 3. avg. Li Hung Čang je konzulom v Šangaju poslal obvestilo, da Kitajci takoj izpuste poslanike, ako mednarodne čete opuste pot proti Pekinu. Ponudba se je odklonila.

„Hennebergova svila“

— le pristna, ako se dobi direktno od mene — črna, bela in barvena od 45 kr. do 14 gld. 65 kr. meter. Vsakemu franko in carine prosto na dom Vzorci z obratno pošto. 1 11 11-7

G. Henneberg, tovarne za svilo,
(c. in kr. dvorni založnik) v Curihu.

Umrli so:

31. julija Jožefa Rotter, davkarja žena, 51 let, Cojzova cesta 10, organična srčna hiba.

V bolnišnici:

30. julija Helena Hribar, pletarica, 63 let, bronchitis capill.

Največji izbor
Najnižje cene.

Preobleke Popravila

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

353 16

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

čas	čas opa- zovanja	stanje baro- metra v mm.	tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Podoba v. m.
2	9. avg.	32.8	20.2	sl. jzah.	jasno	
3	7. jult.	35.0	19.7	sr. jvzh.	oblač.	0.0
2	popol.	733.7	23.5	sl. sever	pol oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura 20.0° normale: 19.7°.

Zahvala.

695 1-1

Za mnogobrojno izkazano sočutje povodom bolezni in prerane smrti iskreno ljubljene sina, oziroma brata in svaka, gospoda

Alojzija Umberger-ja

o. kr. računskega asistenta pri deželni vladi

izrekamo tem potom globoko ginjeni svojo srčno zahvalo osebnemu visokorodnemu gospodu deželnemu predsedniku ekselenci baronu Heinu, gg. uradnikom, kakor vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za spremstvo dragega nepozabnega pokojnika in za darovane krasne vence.

Zahvalujemo se tudi slavnemu telovadnemu društvu »Sokol« za spremstvo in gospodom pevcom slav. »Glasbene Matice« za tolažilno, lepo petje.

Prebлага pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev!

V Ljubljani, dne 3. avgusta 1900.

Žalujoča rodbina Umberger.

Čopice za slikarje, pleskarje, zidarje in za domačo porabo ima v veliki izbi v zalogi trdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciskanske ulice. 228 16 11-3
Vnanja naročila proti povzetju.

Hôtel Štrukelj

v Ljubljani

na voglu Holodvorskih in Dalmatinovih ulic

(v novozgrajeni hiši)

ob najživahnjejši promet imajoči cesti blizu kolodvora in v neposredni bližini središča mesta lažje, priporoča p. n. potujočemu občinstvu svoje najmodernejšje opravljene, z vsem komfortom opremljene popotniške sobe in svojo izborno restavracijo.

Najpozornejšja postrežba.

Za udobnost služi tudi

658 3-3

prostoren in senčnat vrt.

Najzmernejše cene.

Naznanilo.

Usojam si naznanjati p. n. občinstvu, prijateljem in znancem, da bodem v nedeljo dne 5. avgusta t. l. otvoril

gostilno

v lastni hiši na Dolenjski cesti št. 33

v bližini dolenjskega kolodvora, nasproti Ocvirka, ter prosim za mnogo-brojen obisk.

Z velespoštovanjem

Josip Plankar,

694 3-2

Dunajska borza.

Dne 3. avgusta.	
Skupni državni dolg v notah	97.85
Skupni državni dolg v srebru	97.35
Avstrijska zlatna renta 4%	115.85
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97.65
Ogerska zlatna renta 4%	115.50
Ogerska krona renta 4%, 200	90.80
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1712.-
Kreditne delnice, 160 gld.	666.50
London vista	242.82
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118.50

Dne 2. avgusta.	
20 mark	23.67
20 frankov (napoleonov)	19.32
Italijanski bankovci	90.60
C. kr. cekini	11.88
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	170.-
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161.-
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	192.-
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	94.90
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138.75
Dunavske vravnave srečke 5%	251.-

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106.-
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94.20
Priporitne obveznice državne železnice	405.50
južne železnice 3%	318.-
južne železnice 5%	119.40
dolenjskih železnice 4%	99.50
Kreditne srečke, 100 gld.	384.-
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	340.-
Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gld.	42.50
Ogerskega	20.-
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	12.60
Rudolfove srečke, 10 gld.	62.-

Salmove srečke, 40 gld.	170.-
St. Genois srečke, 40 gld.	184.-
Waldsteimove srečke, 20 gld.	—
Ljubljanske srečke	47.50
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	276.-
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6130.-
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	760.-
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	108.50
Splošna avstrijska stavbinska družba	150.-
Montanska družba avstr. pian.	453.-
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	428.-
Papirnih rubljev 100	255.25

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarah, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.